

Zəlimxan Yaqub
Xalq şairi

YARALI XATİRƏ

1983-cü ilin yaz fəsliydi. “Bir ayyarım növbahardan keçəndə” dağları gəzmək həvəsinə düşmüşdüm. Ulu ozanımız Dədə Ələsgərlə bağlı “Göyçədən gələn səslər” adlı poema üzərində işləyirdim. O vaxta qədər bir neçə dəfə Göyçədə olmağıma baxmayaraq yenidən bu qədim sazlı-sözlü maha-

lın ziyarətinə can atırdım. Elə bil ki, qan yerinə damarlarımda bu ləngərli misralar dolaşırdı: “Adım Ələsgərdir, Göyçə mahalım”. Bu qoşa, bir-birinə yaraşan müqəddəs adlar gözəgörünməz bir qüvvə ilə məni özünə çəkir, tarixi bir ünvana çağırırdı.

*Şeh düşdü göy çəmənə,
Göz vurdu göy çəmənə.
Ələsgəri səslədim,
Səs verdi Göyçə mənə.*

Bu misralar ürəyimdə o zaman baş qaldırmışdı. Bir gün tale fürsət verdi, qanadlandım o səsin gəldiyi tərəfə. Kəlbəcərdən Qazuçan yoluyla aşıdım Göyçəyə. Heyrətdən doğan məhəbbət, məhəbbətdən doğan heyrət bir-birinə qarışmışdı. Cığırları, çəhlimləri, yolları, izləri bir-birinə qata-qata yeriyirdim. Uçurdum ulu səsin, ulu sözün, ulu sazın dərgahına doğru. Heyrətlənmişdim. Bu qədim torpağımızda Ələsgərin ayağıyla yeriyir, qarlı zirvələrə onun gözləriylə baxır, gülə-çiçəyə, daşa-qayaya onun əlləriylə toxunurdum. Göyçə təbiəti də öz növbəsində Aşıq Ələsgərə dö-

nüb məni doğma övladı kimi bağına basırdı. Söhbətimiz yaman tutmuşdu. Ələsgər ocağında ustadın nəvəsi, hörmətli alimimiz İslam Ələsgərin evində unudulmaz görüşlər, məclislər bir-birini əvəz edirdi. Aşıq Ələsgərin sonbeşik oğlu aşıq Talib rəhmətə getmişdi. Səsinə, sazına, söhbətlərinə maqnitafon lentində qulaq asırdıq. "Ustad oğlu şeyird olmaz", – deyiblər. Aşıq Talibin söhbətləri Ələsgərin sirli-sehrli yaradıcılığına ayna tutur, düyünlü nöqtələri açır, gizli mətləbləri aşkarlayır, dəfələrlə eşitdiyimiz şeirlərin hamısında yeni məna çaları ilə qanımıza axır, varlığımıza hopurdu. Aşıq Talibin söhbətlərinə ustadın nəvələri – şair qardaşımız İsmixan, Haqverdi Taliboğlu, İslam müəllim, Ələsgər ocağının sədaqətli dostu Həbib müəllim yeri gəldikcə öz əlavələrini, naxışlarını vurur, məclisimizi yaddaşlara yazırlar.

Gecələrin birində Ələsgər ocağının xeyir-duasını almaq, fikirlərini bilmək, məsləhətlərini eşitmək üçün "Göyçədən gələn səslər" poemasını oxudum. Hamı birağızdan ürəklə xeyir-dua verdi, mənə unudulmaz sevinc bəxş elədi. Bu tarixi günü xatirəyə çevirmək üçün məsləhət oldu ki, Ələsgərin məzarı başında şəkil çəkdirək. Nə yaxşı o şəkil çəkildi. Nə yaxşı o günləri yaşaya bildik.

Birdən-birə hər şey tərsinə döndü. Elə bil o günlər yalan imiş. Bir də gözlərimi açanda gördüm Göyçə dağılıb. Məni Göyçəyə çağırən bayatını tale yenidən tərsinə yazdırdı:

*Şeh düşdü göy çəmənə,
Göz vurdu göy çəmənə.
Ələsgəri çağırram,
Səs vermir Göyçə mənə!*

İstər-istəməz Aşıq Talibin bir şeirini xatırladım:

*Dilimin əzbəri andım, amanım,
Daha sağlığına yoxdu gümanım.
Ölüb Ələsgərim, itib İmanım,
Dolanıram hər bir yanı, tapmıram.*

İtgin düşən İmanın dərdindən göyüm-göyüm göynəyən Aşıq Talib bir mahalın itgisini görsəydi, görəsən nə hala düşərdi. Taleyin işinə bax! Göyçədə Ələsgəri ziyarət eləmək Bağdadda Füzulini, Hələbdə Nəsimini ziyarət eləməkdən qat-qat çətin oldu. Bütün ağrı-acılarımıza baxmayaraq inanıram ki, bir gün bizi o yerlərə yenə Ələsgərin ruhu qaytaracaq!

*Könlümdə yaşadıb könül varını,
Sazımı eşqinlə çalmışam, ustad!
Aylarla oxuyub qoşmalarını,
İllərlə xəyala dalmışam, ustad!*

*Bağlanıb varlığım qıfilbəndinə,
Tilsimdi, sehrindən qopa bilmirəm.
Bağlama demisən, bircə bəndinə,
Bir ömür qoymuşam, açə bilmirəm.*

*Ürəyin yanğısı tellərə düşüb,
Cinas ilmələnib, təcnis toxunub.
Yazıya düşməmiş dillərə düşüb,
Ellərin dilində əzbər oxunub.*

*Sən elə qatmısan balı qaymağa,
Dadan ləzzətindən doymur, ay ustad!
Sözün şöhrətini elə, oymağa,
Hamı sənə kimi yaymır, ay ustad!*

*Baxdım yaratdığın misraya, bəndə,
Nə memar işidir, nə zərgər dedim.
Dilim söz tutanda, aqlım kəsəndə
Ələsgər çağırdım, Ələsgər dedim!*

1991